

Ideology vs. Majority Rule in פסק הלכה

1. תלמוד בבלי מסכת יבמות דף יג:

תנן התם: מגילה נקראת באחד עשר, ובשנים עשר, ובשלשה עשר, ובארבעה עשר, ובחמשה עשר, לא פחות ולא יותר.

אמר ליה ר"ל לר' יוחנן: איקרי כאן "לא תתגודדו" - לא תעשו אגודות אגודות? . . .
 א"ל: עד כאן לא שנית "מקום שנהגו לעשות מלאכה בערבי פסחים עד חצות - עושין, מקום שנהגו שלא לעשות - אין עושין"? א"ל: אמינא לך אנא איסורא, דאמר רב שמן בר אבא אמר ר' יוחנן: "לקיים את ימי הפורים בזמניהם" - זמנים הרבה תיקנו להם חכמים, ואת אמרת לי מנהג?
 והתם לאו איסורא הויא? והתנן: "בית שמאי אוסרין, ובית הלל מתירין!"
 אמר ליה: "התם, הרואה אומר מלאכה הוא דלית ליה."
 והא בית שמאי מתירין הצרות לאחים, ובית הלל אוסרים?
 מי סברת עשו ב"ש כדבריהם?! לא עשו ב"ש כדבריהם.
 ור' יוחנן אמר: עשו ועשו.
 ובפולוגתא דרב ושמואל,, דרב אומר: "לא עשו ב"ש כדבריהם", ושמואל אמר: "עשו ועשו".

We learned in a Mishnah elsewhere: "The *megillah* is read on the eleventh, the twelfth, the thirteenth, the fourteenth, and the fifteenth, not earlier or later."

Said Resh Lakish to R. Yochanan: "Isn't this a violation of "lo titgodedu", translated as "Do not form factions"?"

He replied: "Haven't you learned the Mishnah "In a place where the custom is to work on Erev Pesach, they work, and where the custom is to not work, they don't work"?"

He replied: "I was speaking about law., and you speak to me of custom!?"

But is that case not law? But the Mishnah teaches "At night Beit Shammai forbid and Belt Hillel allow"!

He replied: In that case observers would simply say that he has no work to do.

But Beit Shammai allow the co-wives to brothers, and Belt Hillel forbid?!

Do you think Beit Shammai acted in accordance with their views?! They didn't.

But R. Yochanan said that they did indeed.

This recapitulates the argument in which Rav said they didn't and Shmuel said they did indeed.

אימת? אילימא קודם בת קול, מ"ט דמ"ד לא עשו? ואלא לאחר בת קול, מ"ט דמ"ד עשו?
 אי בעית אימא קודם בת קול, ואי בעית אימא לאחר בת קול.
 אי בעית אימא קודם בת קול, וכגון דב"ה רוב - למ"ד לא עשו, דהא ב"ה רובא. ומ"ד עשו, כי אזלינן בתר רובא - היכא דכי הדדי נינהו. הכא בית שמאי מחדדי טפי.
 ואי בעית אימא לאחר בת קול - מ"ד לא עשו, דהא נפקא בת קול. ומ"ד עשו, רבי יהושע היא, דאמר: "אין משגיחין בבית קול". ומ"ד עשו, קרינן כאן "לא תתגודדו", לא תעשו אגודות אגודות?!"
 אמר אביי: כי אמרינן לא תתגודדו - כגון שתי בתי דינים בעיר אחת, הללו מורים כדברי ב"ש והללו מורים כדברי ב"ה, אבל שתי בתי דינים בשתי עיירות לית לך בה.
 אמר ליה רבא: והא ב"ש וב"ה כשתי בתי דינים בעיר אחת דמי?!
 אלא אמר רבא: כי אמרינן לא תתגודדו - כגון ב"ד בעיר אחת, פלג מורין כדברי ב"ש ופלג מורין כדברי ב"ה, אבל שתי בתי דינים בעיר אחת - לית לך בה.

When? If before the *bat kol*, what's the rationale of the person who said they did? But if after, what's the rationale of the person who said they didn't?

We can explain it either before or after.

If before — let's assume that Beit Hillel were more numerous, so the position that they didn't believes that Beit Shammai agreed to majority rule, whereas the position that they did believes that majority rule applies only when the two sides are intellectual equals, but Beit Shammai were sharper.

If after — the position that they didn't assumes they followed the *bat kol*, whereas the position that they did follows R. Yehoshua, who said we pay no attention to *bat kols*.

According to the position that they did, would this be considered a violation of "lo titgodedu"?

Said Abbaye: We only apply "lo titgodedu" to, for example, two courts in the same city, of whom one rules like Beit Shammai and the other like Beit Hillel, but two courts in different cities cannot run afoul of this prohibition.

Rava said to him: But Beit Shammai and Belt Hillel are like two courts in the same city!?

פסק הלכה vs. Ideology

Rather, Rava said: We only apply *lo titgodedu* to, for example, a single court in a single city of whom part rule like Beit Shammai and part like Beit Hillel, but two courts in the same city cannot run afoul of this prohibition.

2. מרומי שדה להנצי"ב יבמות יד.

ב"ד אחד – היינו דכולי עלמא סברי דהלכה כדעה אחת, אלא מכל מקום הללו מורין כדברי בית שמאי מצד מנהג והללו מנהיגין כבית הלל.

One court - meaning that everyone agrees that the law follows a particular position, but that nonetheless some judges rule in accordance with Beit Shammai as a matter of practice and some judges institute practice in accordance with the position of Beit Hillel.

3. תלמוד בבלי פסחים נ.

משנה. מקום שנהגו לעשות מלאכה בערבי פסחים עד חצות - עושין, מקום שנהגו שלא לעשות - אין עושין. ההולך ממקום שעושין למקום שאין עושין, או ממקום שאין עושין למקום שעושין - נותנין עליו חומרי מקום שיצא משם, וחומרי מקום שהלך לשם. ואל ישנה אדם מפני המחלוקת.

In place where the practice is to do work on Erev Pesach until noon, they do so; in a place where the practice is not to, they don't.

One who goes from a place where they work on Erev Pesach until noon to a place where they don't, or vice versa — we place upon him the stringencies of the place he came from and the stringencies of the place he went to.

A person should not behave differently lest there be disputes.

4. תלמוד בבלי פסחים נא:

בשלמא ההולך ממקום שעושין למקום שאין עושין נותנין עליו חומרי מקום שהלך לשם, "ואל ישנה אדם מפני המחלוקת" ולא ליעביד. אלא ממקום שאין עושין למקום שעושין – "אל ישנה אדם מפני המחלוקת", ונעביד? הא אמרת "נותנין עליו חומרי מקום שהלך לשם וחומרי מקום שיצא משם!" אמר אביי: ארישא.

רבא אמר: לעולם אסיפא, והכי קאמר: אין בזו מפני שינוי המחלוקת. מאי קא אמרת, הרואה אומר מלאכה אסורה? מימר אמרי "כמה בטלני הוי בשוקא".

It fits well to say that when a person goes from a place where they do (work on Erev Pesach until noon) to a place where they don't that he must keep the stringencies of the place he went to - "and a person should not behave differently (than the people around him) lest there be disputes", but rather shouldn't work. But from a place where they don't to a place where they do - "and a person should not behave differently (than the people around him) lest there be disputes", so he should do work?! But you said "we place upon him the stringencies of the place he came from and the place went to"!

Said Abayyei: The line "and a person should not behave differently (than the people around him) lest there be disputes" applies only to the first case (i.e., the case of going from a lenient to a strict place).

Rava said: Actually to the second case, and the line should be interpreted to mean that there is no issue here of behaving differently and thus causing disputes. What did you say — observers will think that he believes work is forbidden? They'll probably say "Look how many idlers there are in the marketplace!"

5. רמב"ם הלכות עבודת כוכבים יב:יד

ובכלל אזהרה זה שלא יהיו שני בתי דינין בעיר אחת זה נוהג כמנהג זה וזה נוהג כמנהג אחר, שדבר זה גורם למחלוקות גדולות, שנאמר "לא תתגודדו" - לא תעשו אגודות אגודות".

Within the scope of this prohibition is that there should not be two courts in a single city which adopt different practices, as this causes great disputes, and the Torah says "'lo titgodedu', meaning do not form factions".

פסק הלכה vs. Ideology

6. רמב"ם הלכות ממרים א:ד

כשהיה בית דין הגדול קיים לא היתה מחלוקת בישראל, אלא כל דין שנולד בו ספק לאחד מישראל שואל לבית דין שבעירו - אם ידעו אמרו לו, אם לאו הרי השואל עם אותו בית דין או עם שלוחיו עולין לירושלים ושואלין לבית דין שבהר הבית; אם ידעו אמרו לו, אם לאו הכל באין ללשכת הגזית לבית דין הגדול ושואלין; אם היה הדבר שנולד בו הספק לכל ידוע אצל בית דין הגדול, בין מפי הקבלה בין מפי המדה שדנו בה, אומרים מיד; אם לא היה הדבר ברור אצל בית דין הגדול, דנין בו בשעתן, ונושאים ונותנים בדבר עד שיסכימו כולן או יעמדו למנין, וילכו אחר הרוב ויאמרו לכל השואלים כך הלכה והולכין להן.
משבטל בית דין הגדול רבתה מחלוקת בישראל - זה מטמא ונותן טעם לדבריו וזה מטהר ונותן טעם לדבריו, זה אוסר וזה מתיר.

When the Great Court existed there were no disputes in Israel - rather any law regarding which a Jew developed an uncertainty, he would ask the court in his city about it; if they knew, they would tell him, if they didn't know they all came to the court on the Temple Mount; if they knew, they would tell him, if they didn't know they all went to the court at the entrance to the Temple Courtyard; if they knew, they told them, if they didn't know, they all came to the Chamber of Hewn Stone, to the Great Court, and asked. If they knew the answer, either by tradition or by use of formal rules, they would respond immediately, but if it wasn't clear to them, they would discuss until a consensus emerged or until they voted, after which they would follow the majority and tell the questioners "Such is the law!", and the questioners would leave.

When the Great Court ceased, dispute multiplied in Israel — this one would declare something impure and provide a rationale, and this one would declare it pure and provide a rationale, this one would forbid and this one permit.

7. תלמוד בבלי סמהדרין פח. - פח:

אמר רב כהנא: הוא אומר מפי השמועה והן אומרים מפי השמועה - אינו נהרג, הוא אומר כך הוא בעיני והן אומרים כך הוא בעינינו - אינו נהרג. וכל שכן הוא אומר מפי השמועה והן אומרים כך הוא בעינינו - אינו נהרג, עד שיאמר כך הוא בעיני והן אומרים מפי השמועה. תדע, שהרי לא הרגו את עקביא בן מהללאל. ורבי אלעזר אומר: אפילו הוא אומר מפי השמועה, והן אומרים כך הוא בעינינו - נהרג, כדי שלא ירבו מחלוקות בישראל. ואם תאמר: מפני מה לא הרגו את עקביא בן מהללאל? - מפני שלא הורה הלכה למעשה. תנן: כך דרשתי וכך דרשו חבירי, כך למדתי וכך למדו חבירי. מאי לאו דהוא אמר מפי השמועה, והם אומרים כך הוא בעינינו! - לא, הוא אומר כך הוא בעיני, והם אומרים מפי השמועה. תא שמע; דאמר רבי יאשיה: שלשה דברים סח לי זעירא מאנשי ירושלים. בעל שמחל על קינויו - קינויו מחול, בן סורר ומורה שרצו אביו ואמו למחול לו - מחולין לו, זקן ממרא שרצו בית דינו למחול לו - מחולין לו. וכשבאתי אצל חבירי שבדרום, על שנים הודו לי, על זקן ממרא - לא הודו לי, כדי שלא ירבו מחלוקות בישראל! תיובתא.

תניא, אמר רבי יוסי: מתחילה לא היו מרבין מחלוקת בישראל, אלא בית דין של שבעים ואחד יושבין בלשכת הגזית, ושני בתי דינין של עשרים ושלשה, אחד יושב על פתח הר הבית ואחד יושב על פתח העזרה, ושאר בתי דינין של עשרים ושלשה יושבין בכל עיירות ישראל. הוצרך הדבר לשאול - שואלין מבית דין שבעירן, אם שמעו - אמרו להן, ואם לאו - באין לזה שסמוך לעירן. אם שמעו - אמרו להם, ואם לאו - באין לזה שעל פתח הר הבית. אם שמעו - אמרו להם, ואם לאו - באין לזה שעל פתח העזרה. ואומר: כך דרשתי וכך דרשו חבירי, כך למדתי וכך למדו חבירי. אם שמעו - אמרו להם, ואם לאו - אלו ואלו באין ללשכת הגזית, ששם יושבין מתמיד של שחר עד תמיד של בין הערבים. ובשבתות ובימים טובים יושבין בחיל. נשאלה שאלה בפניהם, אם שמעו - אמרו להם, ואם לאו - עומדין למנין. רבו המטמאים - טמא, רבו המטהרין - טהור. משרבו תלמידי שמאי והלל שלא שמשו כל צרכן - רבו מחלוקת בישראל, ונעשית תורה כשתי תורות.

משם כותבין ושולחין בכל מקומות. כל מי שהוא חכם ושפל ברך ודעת הבריות נוחה הימנו יהא דיין בעירו. משם מעלין אותו להר הבית משם לעזרה משם ללשכת הגזית.

After the multiplication of the students of Hillel and Shammai, who had not served (their teachers) to the extent needed (for their own development), disputes multiplied in Israel and the Torah became as two Torahs.

פסק הלכה vs. Ideology

8. תלמוד בבלי סוטה מז:

משרבו בעלי הנאה - נתעותו הדינין, ונתקלקלו המעשים, ואין נוח בעולם. משרבו רואי פנים בדין - בטל [דברים א] לא תגורו, ופסק לא תכירו, ופרקו עול שמים ונתנו עליהם עול בשר ודם. משרבו לוחשי לחישות בדין - רבה חרון אף בישראל, ונסתלקה השכינה, משום שנאמר: [תהלים פב] בקרב אלהים ישפוט. משרבו [יחזקאל ג] אחרי בצעם לבם הולך - רבו האומרים [ישעיהו ה] לרע טוב ולטוב רע. משרבו האומרים לרע טוב ולטוב רע - רבו היו בעולם. משרבו מושכי הרוק - רבו היהירים, ונתמעטו התלמידים, והתורה חוזרת על לומדיה. משרבו היהירים - התחילו בנות ישראל להנשא ליהירים, שאין דורינו רואה אלא לפנים. איני? והאמר מר: האי מאן דמיהר, אפילו אינישי ביתיה לא מיקבל, שנאמר: [חבקוק ב] גבר יהיר ולא ינוה, לא ינוה אפי' בנוה שלו! מעיקרא קפצה עליה, לסוף מיתזיל עלייהו. משרבו מטילי מלאי על בעלי בתים - רבה השוחד והטיית משפט, ופסקה טובה. משרבו מקבלני טובתך ומחזיקי טובותיך - רבו [שופטים יז] איש הישר בעיניו יעשה, שפלים הוגבהו והגבוהים הושפלו, ומלכותא אזלא ונולא. משרבו צרי עין וטורפי טרף - רבו מאמצי הלב וקופצי ידים מלהלוות, ועברו על מה שכתוב בתורה [דברים טו] השמר לך פן וגו'. משרבו [ישעיהו ג] נטויות גרון ומשקרות עינים - רבו מים המרים, אלא שפסקו. משרבו מקבלי מתנות - נתמעטו הימים ונתקצרו השנים, דכתיב: [משלי טו] ושונא מתנות יחיה. משרבו זחוחי הלב - רבו מחלוקת בישראל. משרבו תלמידי שמאי והילל שלא שימשו כל צורכן - רבו מחלוקת בישראל, ונעשית תורה כשתי תורות. משרבו מקבלי צדקה מן העובדי כוכבים - היו ישראל למעלה והם למטה, ישראל לפנים והם לאחור.

After the multiplication of the intellectually arrogant people, disputes multiplied in Israel. After the multiplication of the students of Shammai and Hillel, who had not served their teachers to the extent they needed (for their own development), multiplied, disputes multiplied in Israel and the Torah became as two Torahs.

9. תוספות יבמות יד. ד"ה רבי יהושע

רבי יהושע היא דאמר אין משגיחין בבת קול. וא"ת: ומ"ש דלא קי"ל כבת קול דר"א אלא אמרינן בכל דוכתי דשמותי הוא ואין הלכה כמותו, וכבת קול דב"ה קי"ל דהלכה כב"ה? וי"ל: משום דבת קול דר"א לא יצאה אלא לכבודו, שאמר "מן השמים יוכיחו", כדאמר התם. א"נ בההיא בת קול שהיתה כנגד רבים, דרבנן הוו רובא, דודאי אין הלכה, אבל כבת קול דב"ה קי"ל, משום דהוו ב"ה רובא, אלא דב"ש מחדדי טפי. וא"ת: ודלמא רבי יהושע נמי דוקא התם קאמר דאין משגיחין, כדפירשנו, אבל בעלמא לא? וי"ל: מדנקט ר' יהושע האי לישנא ואמר "לא בשמים היא", ש"מ דבכל דוכתא אית ליה דאין משגיחין:

Were you to ask: why don't we follow the *bat kol* that supports R. Eliezer (in the Oven of Achnai case), but rather we say everywhere that he is a *shamuti* and the law does not follow him, whereas we follow the *bat kol* that says the law follows Beit Hillel?

We can respond: the *bat kol* supporting R. Eliezer did so only to uphold his dignity, as he had declared "let my position be proven from the Heavens", as is quoted there.

Alternatively - in that case the *bat kol* opposed the majority, so we certainly don't follow it, but the *bat kol* supporting Beit Hillel we follow since Beit Hillel were the majority, although Beit Shammai were intellectually sharper.

10. רש"י יבמות יג:

לא תעשו אגודות אגודות. דנראה כנוהגין ב' תורות כשקורין כפרים את המגילה ביום כניסה ועיירות גדולות ב"ד ומוקפין חומה בט"ו:

Because it seems like they are practicing two Torahs when the villages read on market days, the large cities on the fourteenth, and the walled cities on the fifteenth

אמינא לך אנא איסורא. דאסרי להו רבנן לבני ארביסר דאי בעו למיקרא בחמיסר לא מצו וכן בני ט"ו ב"ד ודמא לשתי תורות:

That the Rabbis forbade the "fourteenth people" from reading on the fifteenth if they wanted to, and vice versa, and it is similar to two Torahs

ואת אמרת לי מנהגא. דהתם לכ"ע שרי ומיהו באתרא דאחמור לא ישנה את דרכו מפני המחלוקת:

In that case everyone agrees it's permissible, but nonetheless in a place where they are stringent one should not behave differently lest there be disputes.

והא קתני התם בלילה. בליל בדיקת חמץ ב"ש אוסרים וב"ה מתירים לעשות מלאכה ואיכא דעבדי כב"ה

פסק הלכה vs. Ideology

ואיכא דעבדי כבית שמאי והרי כאן אגודות:
 א"ל התם. לא דמי לשתי תורות דהרואה את זה שאין עושה מלאכה אומר דאין לו מה לעשות:
 it's not similar to two Torahs since an observer seeing him idle would assume he had nothing to do.

11. רמב"ן חולין מג:

הא דתניא "הרוצה לעשות כב"ש - כקוליהון וכחומריו - עושה, או כב"ה - כקוליהון וכחומריו", קשה לי - והא קי"ל ד"אחד מטמא ואחד מטהר, אחד מתיר ואחד אוסר, אם היה אחד מהם גדול בחכמה ובמנין הלך אחריו, ואם לאו בשל תורה הלך אחר המחמיר, בשל סופרים הלך אחר המיקל", כדאיתא בפ"ק דע"ז (ז' א')!
 ויש לי לומר: מתוך שמחלוקתן של תלמידי ב"ש וב"ה גדולה, וכל חכמי ישראל נכנסין תחתיה, ונעשית להם תורה כשתי תורות, הרשות לכל אחד לעשות כדבריהם, כדאמרינן ביבמות (י"ד א'). וכיון שכן, זה הרוצה להיות מכת ב"ש ולעשות כדבריהם לעולם רשאי הוא.
 ומיהו, בפ"ק דעירובין (ז' א') אמרינן "ואיבעית אימא כל היכא דמשכחת תרי תנאי או תרי אמוראי דפליגי, כגון מחלוקת ב"ש וב"ה, ולא איתמר הלכתא לא כמר ולא כמר, לא תעביד לא כחומרי דמר וכחומרי דמר וכקולי דמר וקולי דמר, אלא כקולי וכחומרי דמר עביד", אלא יש לפרש דהתם בחדא מילתא דאית בה קולא וחומרא למר וקולא וחומרא למר, כגון מבי עקום וכגון שור זה, וקס"ד אע"ג דלא סתרי, ומסקנא והוא דסתרי, הא לאו הכי כדברי המחמיר.

That which the *beraita* says "one who wishes to follow Beit Shammai - their leniencies and stringencies - may do so, or he may follow Beit Hillel - their leniencies and stringencies", is difficult to me — don't we rule that "if one says impure and the other says pure, one permits and the other forbids, if one of them is greater in wisdom and number follow him, and if not, in Torah matters follow the more stringent and in Rabbinic matters follow the lenient", as it says in the first chapter of Avodah Zarah!

I can respond that because the dispute between the students of the House of Shammai and the (students of the) House of Hillel was large, and all the sages of Israel were subsumed within it, and the Torah became for them as two Torahs, everyone has the right to follow either, as we say in Yevamot (14a)...

12. ר"ן חולין מג:

יש לומר דכי אמר הכי, הני מילי לאדם שאינו מן החולקין, אבל שני חכמים שוין שהם חולקים, כל אחד יכול לעשות כדבריו בין להקל בין להחמיר. ומהאי טעמא אמרינן בפרק קמא דיבמות דב"ש עשו מעשה כדבריהם, ומהאי טעמא נמי אמרינן בפרק ר' אליעזר דמילה ד"במקומו של ר' אליעזר היו כורתין עצים לעשות כלי ברזל", לפי שכל אנשי מקומו היו תלמידיו, והיו רשאים לעשות מעשה כדבריו. ומתוך שמחלוקתן של ב"ש וב"ה מחלוקת גדולה היתה, וכל חכמי ישראל היו נכנסים תחתיה, אמרו שכל הרוצה לעשות כב"ש עושה וכב"ה עושה, שהרשות לכל אחד להכניס עצמו בכת בית שמאי או בכת בית הלל. ורשאים לעשות מעשה כדבריו

We can say that this statement only applies to a person who is not among the disputants, but when two equivalent sages disagree each has the right to act in accordance with his own position whether it be strict or lenient..., and since the dispute between Beit Shammai and Beit Hillel was very large, and all the sages of Israel were subsumed within it, they said that anyone can choose to follow either Beit Shammai or Beit Hillel consistently, as anyone had permission to include himself in the group of Beit Shammai or the group of Beit Hillel.